

"O'zapft is!"

OKTOBERFEST

Spajamo ideje. Stvaramo znanje.

PROFIL Klett

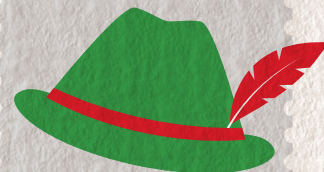
Oktoberfest rječnik

DAS BIER

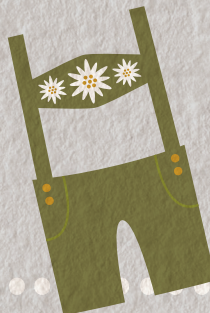
DIE BREZEL

DER JÄGERHUT

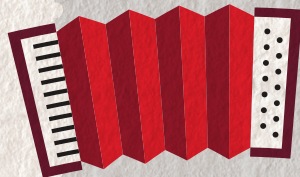
DIE WURST

DIE LEDERHOSE

DAS DIRNDL

DIE HARMONIKA

DER WEIZEN

DER HOPFEN

Izdavač: Profil Klett d.o.o.

Zagreb, Hektorovićeve 2

Za izdavača: Dalibor Greganić

Direktorica uredništva: Petra Stipaničev Glamuzina

Urednica: Maja Trinajstić

Tekstovi: Doroteja Vojedilov

Lektura i redaktura: Ivan Petric

Likovno-grafičko oblikovanje: Studio 2M

Zagreb, Hrvatska, 2017.

Govorimo bavarski...

Za bolje uživanje u atmosferi Oktoberfesta, snalaženje po ulicama Münchena (Mingga) i obilazak Bavarske naučite pričati bavarski.

Ako se već služite njemačkim, vjerojatno ćete prepoznati značenje ovih riječi i izraza na bavarskom dijalektu. No tragove tih riječi prepoznat ćete i u hrvatskim sjevernim dijalektima.

POZDRAVI I SUSRETI

Grüß Gott — bok

Wiedaseng — auf Wiedersehen — doviđenja

Biddscheen — bitte schön — nema na čemu

Danggsche — danke schön — hvala lijepa

FESTIVALSKI UGOĐAJ

danzn — danzen — plesati

„O'zapft is!“ — Es ist angezapft! — Načeto je! Počelo je!*

Märzen — Oktoberfestbier — piva koja se toče samo na Oktoberfestu**

Wiesn — Oktoberfest

HRANA I ZABAVA

resche Brezn — frische Brezeln — svježi /friški/ pereci

Gamsbart — typisch bayerischer Hutschmuck — tipični bavarski ukras za šešir koji bi svaki pravi posjetitelj Oktoberfesta trebao nositi

Hüttengaudi — Party in einer Berghütte — zabava u drvenoj kolibi

Noagerl — Getränkerest im Glas — ostatak piva u čaši****

Maß — ein Liter Bier — litra piva

* Više od pola stoljeća Oktoberfest svake godine otvara gradonačelnik Oberbürgermeister koji ceremonijalno zabija mesinganu slavinu u drvenu dvjestolitarску bačvu piva, pri čemu se svake godine bilježi koliko je udaraca batom bilo potrebno. Na kraju svima zaželi miran Oktoberfest: *Auf eine friedliche Wiesn!* Ceremonija se događa uvijek na istom mjestu — u šatoru Schottenhamel.

** Pivovare proizvode posebno Wiesn pivo s većim postotkom alkohola od uobičajenog piva. Samo pivo koje udovoljava tim kriterijima može se nazvati Oktoberfest pivom.

*** Pravi Bavarci uvijek ostave zadnji gutljaj piva u krigli.

Bavarska u 5 točaka

Bavarska je najveća njemačka savezna država, zauzima oko 20 posto teritorija Njemačke i ima dvije zastave! Obje su plavo-bijele – što su ujedno i boje Oktoberfesta i glavnoga grada Münchena.

1. DVORCI BAVARSKE

Ludwig I. Bavarski, čijim je vjenčanjem i započela povijest Oktoberfesta, bio je veliki ljubitelj umjetnosti, a to su nastavili i njegovi nasljednici. Tako je njegov unuk Ludwig II., koji je rođen u dvorcu Nymphenburgu, dao sagraditi jedan od najčuvenijih i najromantičnijih bavarskih dvoraca Neuschwanstein (u prijevodu Novi labuđi kamen). Ludwig II. bio je umjetnički mecena, zaštitnik Richarda Wagnera, te je ostao zapamćen kao veliki ekscentrik. Poznat je po izreci: 'Želim ostati vječna enigma sebi i drugima.'

2. ALPE

Jeste li znali da se najviši vrh u Njemačkoj Zugspitze nalazi baš u Bavarskoj i visok je 2962 metra? S njega možete vidjeti čak četiri zemlje – Austriju, Švicarsku, Italiju i Njemačku.

MÜNCHEN

NÜRNBERG

3. GRADOVI

München je najveći i najpoznatiji grad u Bavarskoj. **Nürnberg** je drugi po veličini bavarski grad, ujedno centar njemačke renesanse. **Augsburg** je sveučilišni i drugi najstariji grad u Njemačkoj. Poznat je i kao Mozartov grad jer je u njemu rođen Leopold Mozart, otac glasovitog skladatelja.

4. ROMANTIČNA CESTA

Najstarija, najdulja i najomiljenija cesta za odmor i uživanje u Njemačkoj, Romantische Straße, dugačka je 413 kilometara. Proteže se od rijeke Majne do Alpa, a hrabriji se mogu odvažiti i na biciklističku turu po njoj.

NEUE PINAKOTHEK

AUGSBURG

5. KULTURA

Bavarska je osim po prirodnim ljepotama i pivu poznata i po kulturi. Bavarci su ponosni na 1000 godina dugo kulturno nasljeđe, čak je u Ustavu Bavarske ona proglašena i državom kulture. S više od 1500 kulturnih ustanova, u koje se ubrajaju i dvorci, parkovi i privatne zbirke, Bavarska je u samom vrhu kulturne ponude u Njemačkoj.

Neue Pinakothek, München, osnovao ju je Ludwig I.

Šetnja Münchenom

Neki vjeruju da München nije samo grad, nego stil života. I taj je stil bijelo-plave boje. On je puno više od glavnoga bavarskog grada poznatog po svojim pivnicama, kavi Dallmayr, velikome filmskom studiju u blizini (Bavaria Filmstadt) i najvećemu svjetskom narodnom festivalu. Šećući ulicom Maximilianstraße, otkrit ćete njegovu *schickimicki* (kod nas bismo rekli šminkersku) stranu, a čekaju vas i brojne kulturne znamenitosti jer iza kulisa pivskoga grada krije se zanimljiva i bogata povijest.

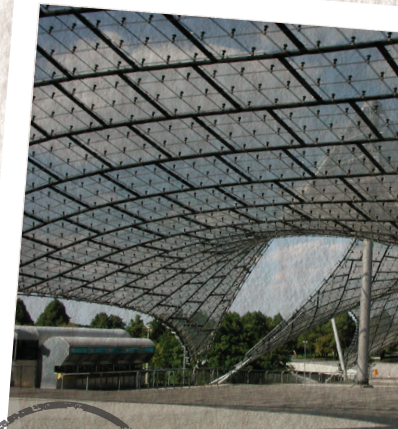
MARIENPLATZ

1. MARIENPLATZ

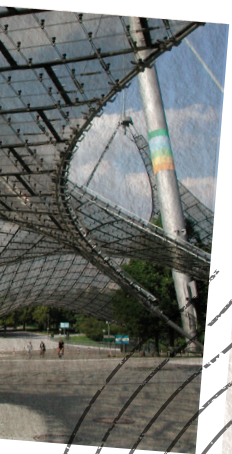
Glavni minhenski trg okružen dvjema gradskim vijećnicama.

OLYMPIAPARK

2. VIKTUALIENMARKT

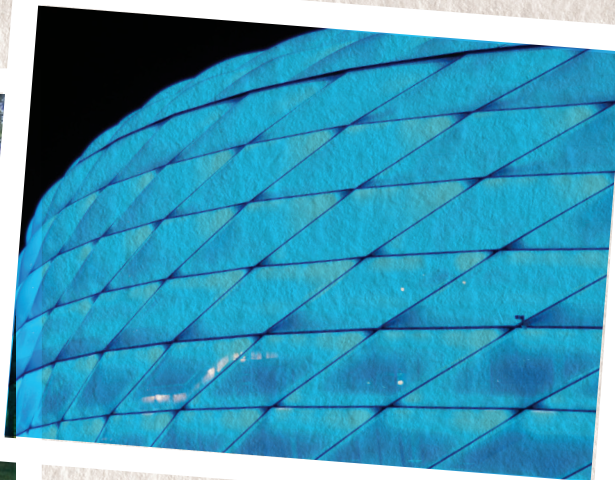
Tržnica u blizini Marienplatz koja nudi najraznovrsnije delicije.

ENGLISCHER GARTEN

ALLIANZ ARENA

3. OLYMPIAPARK

Mjesto održavanja
20. Olimpijskih igara,
održanih 1972. godine.

4. ENGLISCHER GARTEN

Najveći i najljepši park u
Münchenu, jedan od najvećih
parkova u svijetu.

5. ALLIANZ ARENA

Jedan od najatraktivnijih i
najmodernijih nogometnih
stadiona u cijelom svijetu.

5 simbola Oktoberfesta

1. PEREC

Legenda kaže da je minhenski pekar Anton Nepomuk Pfannebrenner izrađivao slatke perece, dok mu jednoga dana nisu slučajno upali u sodu bikarbonu i tako je nastao bavarski perez. Odlikuje ga mekano tijesto i smeđa korica te ga svaki posjetitelj Oktoberfesta obavezno mora probati.

5. PIVO

Dokazano je da se pivo koristilo već u pretpovijesnom razdoblju. Proizvodili su ga Kelti, Germani, Slaveni i Skiti. Osim ječma, pšenice, zobi i heljde, mnogi stari narodi dodavali su mu i druge začine i med. Hmelj se kao glavni sastojak počeo koristiti tek u 13. stoljeću.

3. LEDERHOSE

Kratke kožne hlače s tregerima koje tijekom zadnjih sto godina predstavljaju tradicionalnu bavarsku odjeću te su dio nacionalne nošnje.

4. DINDRLICA (DIRNDL)

Tradicionalna ženska nošnja koja je nastala kao imitacija tradicionalne nošnje alpskih seljanki. U početku su ovu odjeću nosile uglavnom sluškinje, a poslije je postala obavezan odjevni predmet među ženama gornjeg staleža.

2. HMELJ

Koristi se u proizvodnji piva, kojemu daje specifičnu gorčinu i aromu. Mladi izdanci divlje biljke su jestivi, a zbog svojih ljekovitih tvari, hmelj ima i umirujući učinak.

Povijest Oktoberfesta u 5 točaka

1. Festival se počeo održavati 12. listopada 1812. godine kao slavlje braka princa Ludwiga (poslije poznatog kao kralj Ludwig I. od Bavorske) i princeze Therese von Sachsen-Hildburghausen. Upravo je prema princezi Theresi i dobio svoje bavorsko ime Wiesn koje dolazi od mjesta gdje se održava - Theresienwiese (Terezijaska poljana).
2. Oktoberfest nije uvijek bio festival piva. U ranim danima pivo se prodavalo izvan festivala, a ljudi su uživali u konjskim utrckama. Nakon 1819. godine ukinute su konjske utrke i Oktoberfest postaje festival piva.
3. Krajem 19. stoljeća sve više posjetitelja dolazi na Oktoberfest te se time sam početak festivala pomiče u tople rujanske dane.
4. Ove se godine održava 184. put u svojoj 207 dugoj povijesti, a nije održan svega 24 puta, zbog kriza, bolesti ili ratova.
5. Svake godine oko 6 milijuna ljudi posjeti Oktoberfest. 2010. godine prodano je sedam milijuna krigli piva. A kako sam festival ne bi bio nezanimljiv obiteljima s djecom i starijima, glasna glazba i zabava počinje tek u 18.00 sati.

Oktoberfest u brojevima

207 godina star

16 dana održavanja

42 hektara zauzima cijela manifestacija

14 šatora

11 000 sjedećih mjesta u najvećem šatoru

Okolo **6 milijuna** posjetitelja

12 000 zaposlenih

1,5 sekundi je potrebno konobarima da napune kriglu

2900 izgubljenih predmeta

5 zanimljivosti o Oktoberfestu

1. Albert Einstein pomagao je kao električar 1896. godine u postavljanju pivskog šatora.
2. Konobarice mogu ponijeti i po 10 krigli piva odjednom.
3. Svega 19 posto posjetitelja zapravo nisu Nijemci.
4. Ako na Oktoberfestu izgubite dijete, pronaći ćete ga na štandu za izgubljeni i pronađenu djecu.
5. Svo pivo koje se poslužuje mora biti iz jedne od šest minhenskih pivovara.
Riječ je o najvećim pivovarama:
Augustiner, Hofbräu Münchner, Hacker-Pschorr, Paulaner, Löwenbräu, i Spaten-Franziskaner.

Pivo i umjetnost

BIER UND OKTOBERFEST MUSEUM - iako Oktoberfest ima tradiciju dužu od dva stoljeća, München je svoj muzej piva i festivala dobio tek 2005. godine. Pa iako ga to čini jednim od najmlađih muzeja, s druge strane možemo reći da je i najstariji jer se nalazi u najstarijoj sačuvanoj minhenskoj građanskoj kući, izgrađenoj 1340. godine.

U muzeju možete obići staru kuhinju iz 1900. godine te uživati u zbirkama predmeta vezanim uz pivarstvo Münchena – vrčevima, bocama, fotografijama i dokumentima.

Oktoberfest jelovnik

I na kraju, s Oktoberfesta nikako nemojte izaći gladni. Iskušajte bavorske specijalitete koji se sastoje od čuvene bijele kobasice, knedla od kruha (tzv. zeml knedla), gulaša i ostalih specijaliteta.

PREDJELO

Wurstsalat – salata s kobasicom
Obazda – sirni namaz

JUHA

Brotsuppe – juha s kruhom

GLAVNO JELO

Semmelknödel – knedle od kruha
Gulaschsuppe – gulaš
Backhendl – pohana ili pečena piletina
Weißwurst – bijela kobasica

DESERT

Bayerische Creme – bavorska krema
Apfelschmarn – drobljenac (šmarn) od jabuka
An Guadn!

(Za) bilješke...

Handwriting practice lines consisting of ten horizontal dotted lines.

Pripremite se za posjet Oktoberfestu...

PROFIL Klett

Naučite osnovne fraze ili usavršite svoje dosadašnje znanje njemačkog jezika uz pomoć dodatnih edukativnih izdanja: udžbenika, vježbenica, gramatika i rječnika renomirane njemačke izdavačke kuće Ernst Klett Sprachen, čiji je Profil Klett ekskluzivni zastupnik za Hrvatsku.

Za sve informacije o cjelokupnoj ponudi te narudžbe obratite se s povjerenjem na:

strana.izdanja@profil-klett.hr
ili na broj telefona **(01) 4724 814**

50 Jahre
DaF

**Wir
verstehen
uns!**

PROFIL KLETT D.O.O.

Ulica Petra Hektorovića 2 / HR-10000 Zagreb

T +385 1 4724 824 / F +385 1 4812 084

E info@profil-klett.hr / www.profil-klett.hr

Spajamo ideje. Stvaramo znanje.

Deutsch-Kroatische
Industrie- und Handelskammer
Njemačko-hrvatska industrijska
i trgovinska komora